

Tuchola, 8 maja 2026 r.

OR.0003.35.2026

Pan
Krzysztof Dereszyński
Radny Powiatu Tucholskiego

W odpowiedzi na Pana interpelację nr 1/04/2026 uprzejmie informuję, że w przedmiocie poruszanych przez Pana problemów została udzielona już odpowiedź (7.04.2026 r.) na wnioski komisji przedstawione przez Panią Przewodniczącą Komisji Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki.

W związku ze złożoną interpelacją pragnę odnieść się do kwestii w niej poruszanych. Dane z barometru zawodów publikowanego przez urzędy pracy dla naszego powiatu, faktycznie wskazują na niedopasowanie pomiędzy strukturą kształcenia zawodowego w powiecie, a potrzebami lokalnego rynku pracy. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że proponowane przez nasze szkoły kierunki kształcenia tylko w niewielkim stopniu uległy zmianie na przestrzeni ostatnich kilku lat. Wynika to z kilku przyczyn, które co do zasady sprowadzają się do jednego, utworzenie nowego kierunku kształcenia (zawodu) na szczeblu ponadpodstawowym wymaga nakładów organizacyjnych i finansowych, a nie gwarantuje sukcesu. Chciałbym zaznaczyć, że w ubiegłej kadencji rady powiatu, działał zespół d/s opracowania strategii edukacyjnej na kolejne lata. Praca zespołu nakierowana była na analizę potrzeb ze strony uczniów i opierała się na przeprowadzonych ankietach wśród uczniów i rodziców. W wyniku przeprowadzonej analizy zespół doszedł do wniosku, że zapotrzebowanie na nowe kierunki kształcenia zawodowego wprowadzie istnieje, jednak jego skala nie gwarantuje celowości uruchomienia kolejnej ścieżki edukacyjnej w zawodzie wskazanym przez ankietowanych. Uruchomienie nowego kierunku wiąże się z posiadaniem wykwalifikowanej kadry oraz, co nie mniej istotne, odpowiedniej bazy edukacyjnej - stanowiącej chociażby namiastkę pracowni przedmiotowej. Na ówczesnym etapie rozważano utworzenie dwu zbieżnych kierunków, aby zapewnić obsadę dla całego oddziału szkolnego chociażby dwuprofilowego. Były to automatyka oraz mechatronika. Niestety wszelkie działania podejmowane przez dyrektora ZSLiT nie przyniosły rezultatu w zakresie pozyskania niezbędnej kadry dydaktycznej.

Należy zaznaczyć, że procedury, które obowiązują przy tworzeniu nowych kierunków kształcenia są rozbudowane i dotyczą między innymi weryfikacji czy dany zawód znajduje się w oficjalnej kwalifikacji zawodów szkolnictwa branżowego, wymagają opinii z Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, zgody organu prowadzącego, jako zatwierdzającego arkusze organizacyjne, a także, co jest bardzo ważnym elementem, obowiązek nawiązania współpracy z pracodawcami popartej stosowną umową, której zakres musi obejmować przynajmniej jeden cały cykl kształcenia. Szkoła musi wykazać się odpowiednią bazą do kształcenia w danym kierunku oraz odpowiadającym kierunkowi nauki wyposażeniem, spełnienie tego warunku wiąże się zawsze z koniecznością zaangażowania

własnych środków finansowych. Utworzenie nowego kierunku wiąże się jeszcze ze spełnieniem kilku wymogów formalnych w tym uzyskania pozytywnej opinii kuratora. Złożoność ścieżki zmierzającej do uruchomienia nowego zawodu, nie sprzyja tworzeniu bogatszej oferty edukacyjnej dla danej szkoły. Nieco inaczej wygląda kształcenie w szkołach branżowych, głównie w klasach wielozawodowych. Tutaj istnieją szerokie możliwości przygotowania uczniów do pełnienia roli zawodowej. Można by zaryzykować stwierdzenie, że praktycznie w każdym zawodzie można zrealizować kształcenie, korzystając z teoretycznych kursów zawodowych realizowanych przez podmioty zewnętrzne dla uczniów młodocianych, którzy mają możliwość odbycia kształcenia praktycznego np. u lokalnego pracodawcy, a następnie zdanie stosownego egzaminu. W tym przypadku w sukurs edukacji szkolnej wychodzą cechy rzemiosła, które wspierają dualną formę edukacyjną. Jeżeli chodzi o osoby pełnoletnie, tutaj także dysponujemy możliwościami kształcenia w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych, które oferują kształcenie w różnorodnych zawodach dopasowanych do lokalnego rynku pracy. Zdanie egzaminu przed OKE pozwala uzyskać certyfikat kwalifikacji oraz tytuł zawodowy.

Odnosząc się do barometru zawodów publikowanego przez PUP, należy zauważyć, że barometr wskazuje na kilka kategorii zawodów, których brakuje na rynku pracy jak np. automatycy, robotycy, kierowcy samochodów ciężarowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze itp. Nauka w tych zawodach wiąże się z różnymi formami edukacyjnymi, preferencjami zdrowotnymi, a także dodatkowymi warunkami jak np. wiek osoby podejmującej lub uzupełniającej wiedzę i umiejętności. Wśród zawodów deficytowych pojawia się systematycznie kucharz, zawód, który można zdobyć w naszym powiecie na kilka sposobów. Nie cieszy się jednak wielkim powodzeniem wśród uczniów. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że uczniowie realizujący praktyczną naukę zawodu w zakładkach rzemieślniczych, mogą bez problemu, korzystać z instytucjonalnych form edukacji jakie zapewniają nasze szkoły zarówno ZSLiT, ZSLiA a także TCEZ.

Głównym czynnikiem, który ma wpływ na spadek liczby uczniów jest niewątpliwie demografia, na którą powołuje się Pan w interpelacji. Oczywiście czynnik ten determinuje dalsze funkcjonowanie oświaty zarówno na szczeblu podstawowym jak i ponadpodstawowym i w tym zakresie niestety nie widać pozytywnych tendencji długoterminowych poprawiających tę sytuację.

Obecnie po przejściu tzw. „podwójnych roczników”, sytuacja będzie się stabilizowała, ale niestety na relatywnie niskim poziomie. Prognozy demograficzne dla nas oscylują na poziomie zbliżonym do 500 uczniów rocznie mogących skorzystać z naszej oferty edukacyjnej. Oczywiście jak co roku pewna grupa uczniów odpływa z naszego systemu, kierując się do szkół ponadpodstawowych w innych miejscowościach i dotyczy to przedziału w ilości pomiędzy 16 – 20 %. Na podstawie przeprowadzonych ankiet, o których piszę na wstępie, motywacje uczniów w wyborze szkoły są bardzo różne, począwszy od atrakcyjności danej szkoły w rankingach, przez możliwości zdobycia innego zawodu niż dostępny na lokalnym rynku po bardziej przyziemne jak np. wola rodziców, chęć

szybszego usamodzielnienia się, czy pragnienie pójścia do większego miasta, ze względu na inne możliwości nie tylko edukacyjne.

W zakresie współpracy z PUP oczywiście możemy potwierdzić, że urzędy pracy w zakresie doradztwa zawodowego mogą wesprzeć proces planowania swojej przyszłej kariery zawodowej. Jednak pragmatyka, co nieco odbiega od założeń, bowiem znaczący odsetek uczniów rozpoczynających naukę w szkołach ponadpodstawowych nie ma jeszcze sprecyzowanego planu na swoją przyszłość. Jako wydział zajmujący się oświatą od lat na bieżąco współpracujemy z urzędami pracy, głównie w kontekście kształcenia zawodowego. Realizowane w ostatnich latach wspólnie przez powiat, urząd pracy oraz szkoły „Targi pracy i edukacji” mimo swojej atrakcyjności nie przyczyniały się do zdecydowanych efektów w naborach do szkół, ani też w decyzji o swojej drodze zawodowej. Decyzja ta jest wypadkową wielu czynników, a przede wszystkim bardzo indywidualnych preferencji.

Odpowiadając na Pana tezy mogę wskazać, że być może oferta kształcenia zawodowego wydaje się rozbieżna z bieżącą analizą potrzeb, jednak jak wskazano na wstępie przygotowanie nowej oferty kształcenia obarczone jest wieloma warunkami, które niestety nie pozwalają na jej elastyczność. Sam fakt konieczności prowadzenia danego kierunku przez minimum jeden cykl edukacyjny, może być dla organu prowadzącego nie lada wyzwaniem, zwłaszcza gdy kierunek nagle stanie się nieatrakcyjny. Oferta kształcenia, nawet jeśli jest dostosowana do potrzeb rynku pracy, może nie być zgodna z aktualnymi oczekiwaniami absolwentów szkół podstawowych i ich rodziców, co może skutkować, że oddziały nie zostaną utworzone z uwagi na brak chętnych. Przykładem jest zawód w ZSLiT – technik mechanik, który według barometru zawodów jest deficytowy na naszym terenie, a już od kilku lat liczba chętnych uczniów chcących kształcić się w tym zawodzie nie pozwala na utworzenie jednego oddziału. Tworzenie nowych kierunków kształcenia jest więc zadaniem trudnym, bo musi pogodzić oczekiwania rynku pracy z oczekiwaniami kandydatów do szkół.

Opracowanie planu dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy pozostaje kwestią otwartą, bowiem kształcenie pod potrzeby lokalnych przedsiębiorców oraz rzemieślników jest formułą otwartą przynajmniej na szczeblu szkoły branżowej. Jak wskazywałem powyżej, na obecną chwilę jesteśmy w stanie wykształcić uczniów w bardzo wielu zawodach jednak najczęstszym problemem jest możliwość odbycia praktycznej nauki zawodu, która w tym momencie jest elementem kluczowym. Z ankiet, o których wspominałem wynikało, że nie każdemu pracodawcy zależy na wysokim poziomie wypracowania umiejętności przez uczniów.

W kwestii zintensyfikowania współpracy z PUP, mogę zapewnić Pana Radnego, że współpraca pomiędzy szkołami, wydziałem edukacji, a urzędem pracy odbywa się na wielu płaszczyznach również na tej edukacyjnej. Tylko bieżąca współpraca pozwala na szybkie reagowanie na zmieniające się zapotrzebowanie na rynku pracy. Warto zauważyć, że dzięki zaangażowaniu pracowników starostwa od lat udaje się z powodzeniem wdrażać programy dedykowane dla uczniów celem zdobycia nowych

kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych. Obecnie trwają dwa projekty edukacyjne "Wsparcie dla uczniów i kadry szkół zawodowych Powiatu Tucholskiego - etap I i II", współfinansowane ze środków unijnych, skierowane na rozwój kształcenia zawodowego. Również w zakresie rozwoju doradztwa zawodowego Powiat Tucholski i Gmina Tuchola realizują w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu projekt „Kierunek Zawód”, którego celem jest podniesienie kompetencji szkolnych doradców zawodowych, wychowawców klas, pedagogów oraz wyposażenie ich w nowoczesne narzędzia doradcze.

Rola doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych jest na pewno elementem istotnym, jednak jak wskazałem wcześniej, zakończenie edukacji na szczeblu podstawowym nie gwarantuje dojrzałości w kwestii wyboru drogi zawodowej. Warto zwrócić tutaj uwagę na fakt, że szkoły podstawowe, co do zasady podlegają pod inne organy prowadzące, a tym samym nie mamy wpływu na osoby, które w szkołach podstawowych pełnią funkcję doradcy zawodowego. Chciałbym jednak zapewnić, że już od kilku lat dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznej podejmują różne działania mające na celu większą integrację tej grupy doradców ze środowiskiem osób zajmujących się tą tematyką w szkołach powiatowych, oraz w urzędzie pracy. Należy tutaj także zaznaczyć, że szkoły prowadzą intensywną politykę informacyjną, zachęcającą uczniów szkół podstawowych do podejmowania edukacji w naszych szkołach. Kwestia doradztwa zawodowego dedykowanego dla rodziców była kilka lat temu przedmiotem pracy byłej dyrektor PPP oraz jej zespołu jednak działania, informacje w tym zakresie były niestety mało efektywne, ze względu na brak chętnych rodziców do spotkania się z doradcami z poradni, a także przeświadczenie „że to rodzice wiedzą najlepiej, co jest dobre dla dziecka”.

Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu przedstawia Radzie Powiatu raport oświatowy zawierający kwestie związane z kształceniem zawodowym. W porozumieniu z podmiotami zajmującymi się statutowo edukacją, stale podejmujemy działania mające na celu rozwój potencjalnych możliwości i intensyfikacji działań w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Starosty

Jerzy Kowalik
Wicestarosta Tucholski

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Pani Ilona Lesikowska
Przewodnicząca Rady Powiatu Tucholskiego